

Arkivju Nazzjonali Ghawdex

Ghawdex 300 sena ilu

Paġna mill-Arkivju Nazzjonali -134

Ricerka ta'

Joseph Bezzina
©2005

PURĊISSJONI F'ĠIEH SANTU LIJU MILL-MATRIĊI GHAX-XEWKIJA

Id-dokument numru mija u erbgħa u tletin li qegħdin nippublikaw f'din is-sensiela ta' paġni mill-Arkivju Nazzjonali ta' Ghawdex hu hłas relatat ma' purċissjoni li saret biex isir talb speċjali ghax-xita. Jinsab registrat fid-disa' volum ta' l-Acta ta' l-Universitas Gaudisii, il-gvern reġjunali ta' Ghawdex fi żmien il-Kavallieri ta' San Ġwann (1530–1798), manetta (1704–1705), folju 25v (NAG, UG, Acta, 9/1704–1705, f. 25v). Din hi t-traskrizzjoni tad-dokument:

Al procuratore del venerando artale del Santissimo Sacramento eretto in questa Veneranda Matrice del Gozzo tarì sei per tanta cera consummata sul altare di Sant'Elia eretto nella Veneranda Parochiale della Xeuchia a causa della processione con oratoria fatta in detta chiesa per implorare da Dio Benedetto la pioggia, li 18 Aprile 1705

Fit-triq li minn fejn il-heliport tax-Xewkija tagħti għal Ghajnsielem kien hemm darba kappella devota hafna ta' Santu Liju, imsejha xi drabi ta' Santu Liju ta' San Tawdar. Kienet iddedikata lill-profeta Elija, profeta ta' l-Antik Testament li kien ighix fi żmien is-

slaten ta' Izrael Ahab u Aħazija (869-949 oK). Il-kappella kienet inbniet mill-familja tas-sinjur Nikolang Mahnuq u l-festa kienet issir fl-20 ta' Lulju.

Fl-1657, l-Isqof Mikiel Balaguer de Camarasa ipprofana l-kappella minhabba l-istat hazin tagħha u ordna li jitwaqqaf artal f'ġieh Santu Liju fil-knisja ta' San Ġwann ix-Xewkija. Iz-żona fejn kienet din il-kappella għadha magħrufa sal-lum bhala ta' Santu Liju. Il-knisja ta' San Ġwann saret l-ewwel parroċċa tal-kampanja fl-1678.

Santu Liju kien invokat mill-ommijiet għal uliedhom morda. Kienu bil-herqa jitolbuh: *Santu Liju, ibdlilhom xortihom*. Kien invokat ukoll ghax-xita. Kien hu li habbar lir-Re Ahab tliet snin ta' nixfa u kien hu li, wara tliet snin u sagrafiċċju lil Alla fuq il-gholja tal-Karmel, reġa' fetah bwieb is-smewwiet.

Dan id-dokument jixhed li tliet mit sena ilu, is-sena 1705, kienet sena ta' nixfa, kontra din is-sena 2005 li kienet sena milwiema. Il-wiċċ kien qieghed imut u l-Universitas ma' l-awtoritajiet tal-Knisja hasbu li jagħmlu purċissjoni ta' penitenza biex jitolbu ghax-xita.

Il-prokuratur ta' l-artal tas-Sagrament fil-Matriċi ingħata l-inkarigu mill-istess Università biex jixgħel haqq sitt irbhajja xama' fuq l-artal ta' Santu Liju fl-okkazjoni tal-purċissjoni.

Il-purċissjoni saret fit-18 ta' April, 1705, u mxiet mill-Knisja Matriċi għall-knisja tax-Xewkija u preċiżament għal fuq l-artal ta' Santu Liju. Meta waslu hemm, saret oratorija jew diskors imqanqal biex iheggu n-nies għall-penitenza u hekk Alla jisma' it-talb tagħhom.

*Al. Procuratore del Venerabile Artale del S. Sacramento
eretto in questa Veneranda Matrice del Gozzo tarì sei per tanta
cera consummata sul altare di Sant'Elia eretto
nella Veneranda Parochiale della Xeuchia a causa della
processione con oratoria fatta in detta chiesa per implorare
da Dio Benedetto la pioggia li 18 Aprile 1705*